

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2687/2020
15.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., коју заступа Бранислава Ступар, адвокат из ..., против туженог Фонда за пензијско и инвалидско осигурање, са седиштем у Београду, чији је пуномоћник Немања Срзентић, адвокат из ..., ради утврђења и поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1657/19 од 12.05.2020. године, у седници одржаној 15.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Основног суда у Новом Саду П1 1638/2017 од 22.01.2019. године и пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1657/19 од 12.05.2020. године, у ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је у радном односу код туженог на неодређено време од 18.06.2015. године, да се поништи решење о престанку радног односа број ...-...-...-... од 02.06.2017. године, да се обавезе тужени да за тужиљу поднесе пријаву за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима почев од 11.06.2017. године, као и да јој накнади трошкове парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 42.500,00 динара, док се одбија захтев тужиље за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1638/17 од 22.01.2019. године, ставом првим изреке, тужбени захтев тужиље је делимично усвојен. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужиља у радном односу код туженог на неодређено време, почев од дана 18.06.2015. године. Ставом трећим изреке, поништено је као незаконито решење о престанку радног односа туженог број ...-...-...-... од 02.06.2017. године, којим је тужиљи отказан уговор о раду број ...-...-...-... од 09.06.2016. године и обавезан тужени да тужиљу врати у радни однос на послове ... или на друге послове који одговарају врсти и степену стручне спреме тужиље, те да за тужиљу поднесе пријаву за обавезно социјално осигурање надлежним фондовима (Републичком фонду за

пензијско и инвалидско осигурање, Републичком фонду за здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање), почев од 11.06.2017. године. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 193.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, па до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилце у делу којим је тражила законску затезну камату на трошкове парничног поступка, почев од дана пресуђења па до дана извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1657/19 од 12.05.2020. године, жалба туженог је делимично уважена и првостепена пресуда укинута у делу одлуке којом је усвојен захтев тужилце да тужени тужилцу распореди на ... или на друге послове који одговарају врсти и степену стручне спреме тужилце и у том делу тужба тужилце је одбачена, док је у преосталом делу жалба туженог као неоснована одбијена, а првостепена пресуда у усвајајућем делу потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизију је благовремено изјавио тужени, из свих законом дозвољених разлога.

Тужилца је поднела одговор на ревизију.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је дана 10.06.2013. године са туженим закључила уговор о раду на одређено време и засновала радни однос у Филијали ... на годину дана у својству приправника, ради стручног оспособљавања и усавршавања за самостални рад у струци, на пословима ... за Дана 09.06.2014. године, тужилца је са туженим закључила уговор о раду на одређено време због повећаног обима посла, до годину дана, ради обављања послова ... за ..., у Одсеку за Након тога, тужилца је закључила уговор о раду на одређено време 09.06.2015. године, не дуже од дванаест месеци, ради обављања послова ... за послове... у Одсеку за ... у Филијали ..., да би по истеку овог рока поново са туженим дана 09.06.2016. године закључила уговор о раду на одређено време, док постоји потреба за радом, али не дуже од дванаест месеци, ради обављања послова ... за послове ... у Одсеку за ... у Филијали После коришћења сразмерног дела годишњег одмора за 2017. годину, тужени је 02.06.2017. године донео решење о престанку радног односа тужилци, због истека рока на који је заснован.

Према ставу нижестепених судова, иако је тужилца закључила више уговора на одређено време за обављање послова по називу различитих радних места, она је фактички радила исту врсту посла у периоду од четири године. Наиме, закључак нижестепених судова је да је тужилца у периоду од 09.06.2014. године до 10.06.2017. године обављала послове из описа посла ... у ..., иако је у уговорима о раду био другачији назив тих послова. Како је фактички и суштински тужилца свакодневно обављала исте послове за којима је код туженог постојала потреба и то након протеча рока од 24 месеца, без прекида и на основу више сукцесивно закључених уговора,

створили су се услови за прерастање радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, па су из ових разлога усвојили тужбени захтев тужиле и утврдили да је засновала радни однос на неодређено време код туженог дана 18.06.2015. године.

Основано се у ревизији указује да нижестепени судови нису правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев.

Законом о буџетском систему, чије су норме обавезујуће и за туженог, те Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС“ број 108/13), као и каснијим изменама и допунама, чланом 27е став 34. прописано је да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2018. године, Изузетно од става 34. овог члана радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Чланом 105. истог Закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа, у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

У контексту наведених законских одредби, у односу на туженог, као корисника јавних средстава, примењује се поред Закона о раду и Закон о буџетском систему, чијим одредбама је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места. Такође, ове одредбе су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа са одређеног на неодређено време, а што следи из члана 105. Закона о буџетском систему. Полазећи од тога и у конкретном случају се имају применити одредбе Закона о буџетском систему, па како је Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему, који је био у примени у време настанка спорног односа између странака, било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места, осим у изузетним случајевима, и то уз сагласност надлежног органа Владе, ревизија туженог је усвојена, а нижестепене пресуде преиначене. Тужилци је рок на који је закључен последњи уговор о раду истекао 09.06.2017. године, када јој је оспореним решењем и престао радни однос, па није било услова да њен радни однос на одређено време по сили закона прерасте у радни однос на неодређено време без претходно прибављене сагласности Владе имајући у виду наведене одредбе Закона о буџетском систему.

Тужени је успео у поступку по ревизији (у ком поступку је једино заступан од стране адвоката), па му на основу члана 153. и 154. ЗПП припадају одређени трошкови, који су досуђени у висини од 42.500,00 динара и обухватају трошкове на име састава ревизије 33.000,00 динара и судских такси за ревизију 3.800,00 динара и ревизијску одлуку 5.700,00 динара, одмерено према према Тарифи о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12...99/20) и тарифи Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 128/24...106/15).

Из наведених разлога, одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 416. став 1. и члана 165. ЗПП.

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић